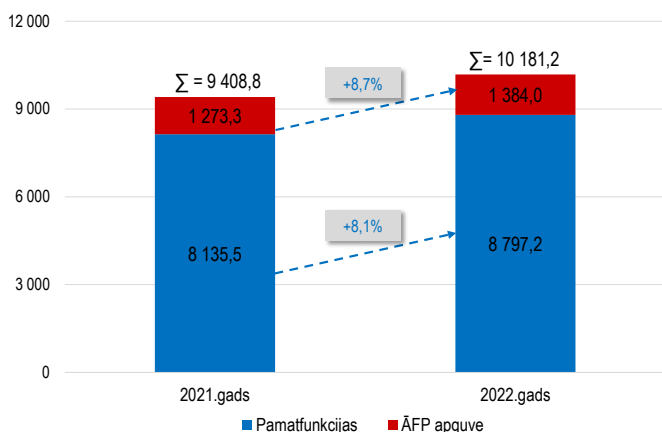

2022.gada valsts budžeta izpilde

Valsts pamatbudžeta izdevumi

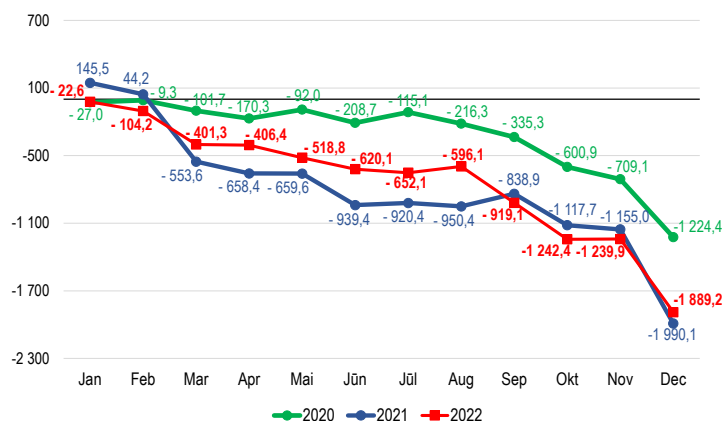
Valsts pamatbudžeta izdevumi 2022.gadā bija 10 181,2 milj. eiro, kas ir par 772,4 milj. eiro jeb 8,2% vairāk nekā 2021.gadā, tai skaitā izdevumi valsts pamatfunkciju nodrošināšanai bija 8 797,2 milj. eiro, kas ir par 661,7 milj. eiro jeb 8,1% vairāk nekā 2021.gadā, un izdevumi Eiropas Savienības (ES) politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 1 384,0 milj. eiro, kas ir par 110,7 milj. eiro jeb 8,7% vairāk nekā 2021.gadā.

Valsts pamatbudžeta izdevumi,
milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

Nemot vērā, ka 2022.gadā valsts pamatbudžeta izdevumi bija lielāki nekā ieņēmumi, valsts pamatbudžetā veidojās finansiālais deficīts 1 889,2 milj. eiro apmērā.

Valsts pamatbudžeta (bruto)
finansiālā bilance uzkrājošās vērtībās, milj. eiro

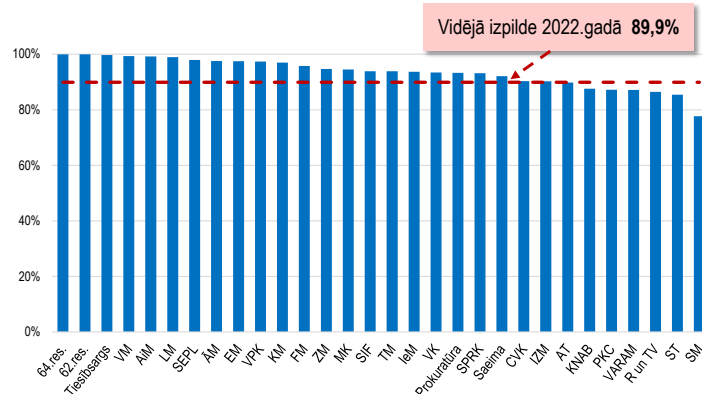
Valsts pamatbudžetā saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2022.gadam" 2022.gadā tika plānots finansiālais deficīts 1 795,1 milj. eiro apmērā.

Valsts pamatbudžeta izdevumi budžeta resoru sadalījumā

2022.gadā valsts pamatbudžetā budžeta resori veica izdevumus 89,9% apmērā no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna. Savukārt 2021.gadā vidēji tika veikti izdevumi 94,1% apmērā no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna.

Augstākā valsts pamatbudžeta izdevumu izpilde bija budžeta resoram "64. Dotācija pašvaldībām" un "62. Mērķdotācijas pašvaldībām", kas izdevumus veica 100,0% apmērā no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna. Tāpat augsta valsts pamatbudžeta izdevumu izpilde bija Tiesībsargam (99,7%), Veselības ministrijai (99,3%), Aizsardzības ministrijai (99,2%) un Labklājības ministrijai (99,0%).

Valsts pamatbudžeta izdevumu analīze budžeta resoru sadalījumā*,
izpilde % pret budžeta izdevumu precizēto plānu

*neieskaitot veiktos maksājumus procentu izdevumiem, kā arī maksājumus ES budžetā

Savukārt zemākā valsts pamatbudžeta izdevumu izpilde bija Satiksmes ministrijai, kas izdevumus veica 77,7% no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna, kas galvenokārt skaidrojams ar Rail Baltica projekta un jauno elektrovienu projekta īstenošanas nobīdi.

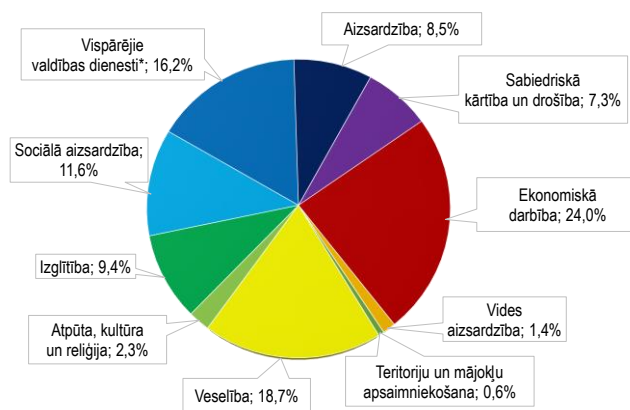
Satversmes tiesa veica izdevumus 85,5% no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna, kas galvenokārt saistīts ar noteiktajiem ierobežojumiem sakarā ar Covid-19 izplatību, kā rezultātā gada pirmajā ceturksnī tika atcelti vai ierobežoti iepriekš plānotie starptautiskie un vietējie pasākumi, kā arī izmaiņām iepirkumu organizēšanas plānos.

Tāpat zemākā valsts pamatbudžeta izdevumu izpilde bija arī budžeta resoram "47. Radio un televīzija", kas izdevumus veica 86,4% no precizētā valsts pamatbudžeta izdevumu plāna, jo netika piešķirts un apgūts finansējums kapacitātes stiprināšanai Latvijā reģistrētajām un raidošajām TV un radio sakarā ar to, ka nepieciešams sagaidīt Eiropas Komisijas lēmumu šajā valsts atbalsta lietā.

Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām

Lielākā daļa valsts pamatbudžeta izdevumu 2022.gadā tika veikti izdevumu funkcijā "Ekonomiskā darbība" (24,0%) un "Veselība" (18,7%), savukārt mazākie izdevumi tika veikti izdevumu funkcijā "Teritoriju un mājokļu apsaimniekošana" (0,6%) un izdevumu funkcijā "Vides aizsardzība" (1,4%).

Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši
funkcionālajām kategorijām (bruto) % no izdevumiem kopā

* tai skaitā procentu izdevumi 164,1 milj. eiro un maksājumi ES budžetā 391,6 milj. eiro

2022.gadā valsts pamatbudžeta izdevumos atbilstoši funkcionālajām kategorijām, salīdzinot ar 2021.gadu, veidojās būtisks pieaugums izdevumu funkcijai "Ekonomiskā darbība" (988,6 milj. eiro jeb 67,8%), kas galvenokārt

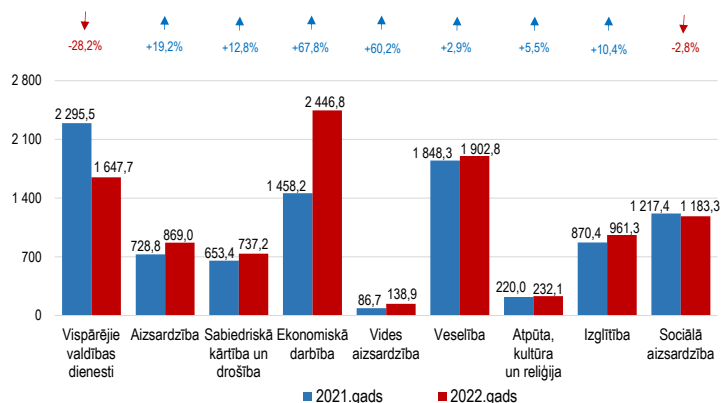
2022.gada valsts budžeta izpilde

saistīts ar papildu finansējuma piešķiršanu, lai nodrošinātu valsts atbalstu energoresursu cenu pieauguma apstākļos, ka arī energoapgādes drošuma rezervju iegādi. Tāpat izdevumu pieaugums saistīts ar papildu finansējuma piešķiršanu valsts autoceļu uzturēšanai un atjaunošanai.

2022.gadā valsts pamatbudžeta izdevumos atbilstoši funkcionālajām kategorijām, salīdzinot ar 2021.gadu, veidojās būtisks pieaugums izdevumu funkcijai "Vides aizsardzība" (52,2 milj. eiro jeb 60,2%), kas galvenokārt saistīts ar papildu finansējuma piešķiršanu Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, lai tā kompensētu pašvaldībām faktisko izdevumu segšanu, nodrošinot atbalstu Ukrainas iedzīvotājiem un mājaimniecībām apkures izdevumu kompensēšanai. Tāpat izdevumu pieaugums saistīts ar uzsāktu jaunu Emisijas kvotu izsolišanas instrumenta konkursu (EKII-6 "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana mājaimniecībās – atbalsts atjaunojamo energoresursu izmantošana" un EKII-5 "Siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšana transporta sektorā – atbalsts bezemisiju un mazemisiju transportlīdzekļu iegādei") īstenošanu.

Pieaugums bija arī izdevumu funkcijai "Aizsardzība" (140,2 milj. eiro jeb 19,2%), kas galvenokārt saistīts ar papildu finansējuma piešķiršanu valsts aizsardzības spēju attīstībai un iekšējās drošības stiprināšanas pasākumu īstenošanai saistībā ar plaša mēroga Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu un pieaugošiem ģeopolitiskiem riskiem.

Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši funkcionālajām kategorijām*,
milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējo gadu

* bruto summas, neieskaitot teritoriju un mājokļu apsaimniekošanu (06.000)

Tāpat pieaugums bija arī izdevumu funkcijai "Sabiedriskā kārtība un drošība" (83,8 milj. eiro jeb 12,8%), kas galvenokārt saistīts ar prioritāri izbūvējamajiem valsts robežas joslas posmiem uz valsts sauszemes robežas gar Latvijas Republikas un Baltkrievijas Republikas valsts robežu, speciālo ugunsdzēsības un glābšanas transportlīdzekļu iegādi, amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm kapacitātes stiprināšanu, valsts policijas funkciju nepārtrauktības nodrošināšanu, iekšlietu resora informācijas aprites drošības uzlabošanu, sabiedriskās kārtības, drošības, ceļu satiksmes kontroles un uzraudzības kapacitātes stiprināšanu.

Savukārt izdevumu samazinājums bija funkcijai "Vispārējie valdības dienesti" (647,8 milj. eiro jeb 28,2%), kas galvenokārt saistīts ar to, ka 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu tika samazināts Valsts ieņēmumu dienesta sniegtais atbalsts Covid-19 krīzes pārvarēšanai.

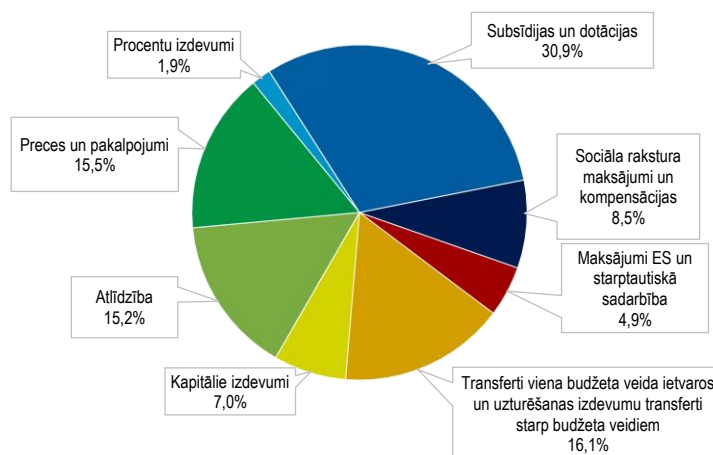
Valsts pamatbudžeta izdevumi atbilstoši ekonomiskajām kategorijām

2022.gadā valsts pamatbudžeta izdevumi pamatfunkciju īstenošanai bija 8 797,2 milj. eiro, savukārt izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai bija 1 384,0 milj. eiro.

Valsts pamatbudžeta izdevumi pamatfunkciju īstenošanai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām

Valsts pamatbudžeta izdevumi pamatfunkciju īstenošanai 2022.gadā bija 8 797,2 milj. eiro, kas ir par 661,7 milj. eiro jeb 8,1% vairāk nekā 2021.gadā.

Izdevumi (bruto) pamatfunkciju īstenošanai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām, % no izdevumiem kopā

Lielākā daļa izdevumu pamatfunkciju īstenošanai 2022.gadā tika veikti ekonomiskās klasifikācijas kodā – subsīdijas un dotācijas (30,9%) un transferti viena budžeta veida ietvaros un uzturēšanas izdevumu transferti starp budžeta veidiem (16,1%), savukārt vismazākā daļa izdevumu pamatfunkciju īstenošanai tika veikti procentu izdevumiem (1,9%).

Izdevumos atbilstoši ekonomiskajām kategorijām pamatfunkciju īstenošanai izdevumu pieaugums 2022.gadā bija **atļidzībai**, kas, salīdzinot ar 2021.gadu, palielinājās par 86,4 milj. eiro jeb 6,9%. Izdevumu pieaugums galvenokārt skaidrojams ar:

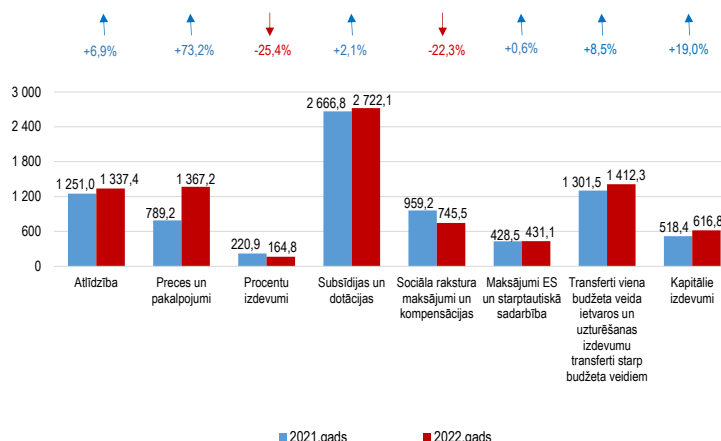
- atļidzības pieaugumu Nacionālo bruņoto spēku (NBS) personālam saistībā ar izmaiņām normatīvajos aktos;
- iekšlietu resora amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm atļidzības sistēmas pilnveidošanu, tai skaitā atļidzības pieaugumu valsts robežsardzes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm, kuras nodrošina valsts robežas neaizskaramību, kā arī novērš nelegālo migrāciju;
- kultūras nozares darba samaksas pieaugumu;
- papildu piešķirto finansējumu atļidzības pieaugumam valsts sociālās aprūpes centros un aprūpētajiem ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās.

Savukārt izdevumi **precēm un pakalpojumiem** 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, palielinājās par 578,0 milj. eiro jeb 73,2%. Izdevumu palielinājums galvenokārt skaidrojams ar papildu finansējuma piešķiršanu energoapgādes drošuma rezervju iegādei.

Procentu izdevumi 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, samazinājās par 56,1 milj. eiro jeb 25,4%, ko galvenokārt noteica mazāki procentu maksājumi par uzņemtajām ārējā un iekšējā parāda saistībām, kā arī mazāki procentu maksājumi no atvasināto finanšu instrumentu lietošanas rezultāta.

2022.gada valsts budžeta izpilde

Izdevumi (bruto) pamatfunkciju īstenošanai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām, milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

Izdevumi **sociāla rakstura maksājumiem un kompensācijām** 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, samazinājās par 213,7 milj. eiro jeb 22,3%, kas galvenokārt skaidrojams ar mazāku finansējuma piešķiršanu Valsts ieņēmumu dienestam un labklājības nozarei atbalsta maksājumiem Covid-19 izplatības seku mazināšanai un pārvarēšanai.

Transferti viena budžeta veida ietvaros un uzturēšanas izdevumu transferi starp budžeta veidiem 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, palielinājās par 110,8 milj. eiro jeb 8,5%. Izdevumu palielinājums galvenokārt skaidrojams ar:

- izdevumiem, kas pašvaldībām radušies, nodrošinot atbalstu Ukrainas civiliedzīvotājiem un māsaimniecībām apkures izdevumu kompensēšanai;
- pedagogu zemākās mēneša algas likmes palielinājumu no 2021.gada 1.septembra līdz 830 eiro, pirmsskolas pedagogu zemākās mēneša algas likmes palielinājumu līdz 872 eiro un no 2022.gada 1.septembra – līdz 900 eiro, pirmsskolas pedagogu zemākās mēneša algas likmes palielinājumu līdz 970 eiro;
- papildu piešķirto finansējumu sociālās rehabilitācijas valsts programmu īstenošanai.

Izdevumu palielinājums bija **kapitālajiem izdevumiem**, kas 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu palielinājās par 98,4 milj. eiro jeb 19,0%. Izdevumu palielinājums galvenokārt skaidrojams ar:

- valsts autoceļu uzturēšanas un atjaunošanas projektu īstenošanu;
- papildu finansējuma piešķiršanu vienreizējām investīcijām, lai segtu izdevumus par valsts aizsardzības spēju attīstības un iekšējās drošības stiprināšanas pasākumu īstenošanu saistībā ar plaša mēroga Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu un pieaugošiem ģeopolitiskiem riskiem.

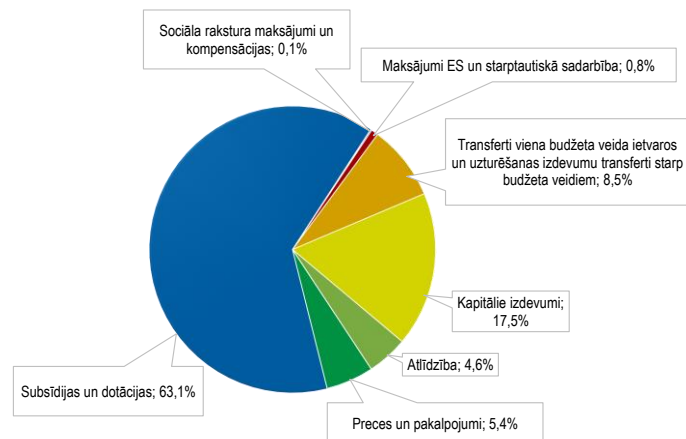
Savukārt izdevumu palielinājums atbilstoši ekonomiskajām kategorijām 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, bija:

- **subsīdijām un dotācijām** par 55,3 milj. eiro jeb 2,1%;
- **kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskajai sadarbībai** par 2,6 milj. eiro jeb 0,6%.

Valsts pamatbudžeta izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai

Valsts pamatbudžeta izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2022.gadā bija 1 384,0 milj. eiro, kas ir par 110,7 milj. eiro jeb 8,7% vairāk nekā 2021.gadā.

Izdevumi (bruto) ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām, % no izdevumiem kopā

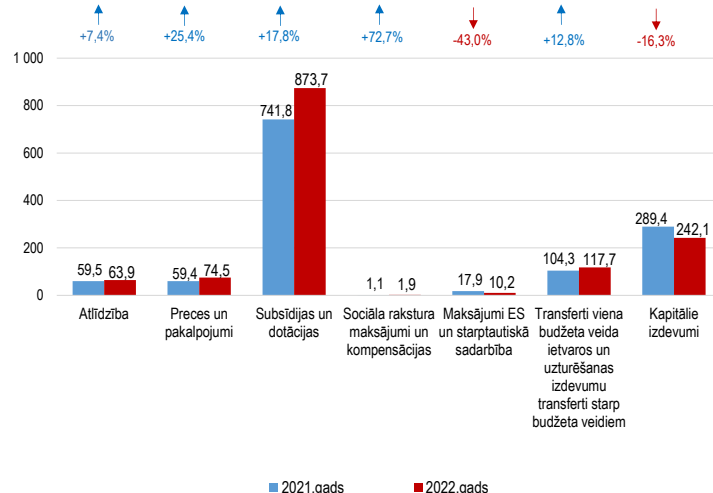

Lielākā daļa izdevumu ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2022.gadā tika veikti ekonomiskās klasifikācijas kodā – subsīdijas un dotācijas (63,1%) un kapitālie izdevumi (17,5%), savukārt mazākā daļa izdevumu – sociāla rakstura maksājumiem un kompensācijām (0,1%) un kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskajai sadarbībai (0,8%).

Izdevumi atbilstoši ekonomiskajām kategorijām ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, palielinājās:

- **atlīdzībai** par 4,4 milj. eiro jeb 7,4%;
- **precēm un pakalpojumiem** par 15,1 milj. eiro jeb 25,4%;
- **subsīdijām un dotācijām** par 131,9 milj. eiro jeb 17,8%;
- **sociāla rakstura maksājumiem un kompensācijām** par 0,8 milj. eiro jeb 72,7%;
- **transfertiem viena budžeta veida ietvaros un uzturēšanas izdevumu transferiem starp budžeta veidiem** par 13,4 milj. eiro jeb 12,8%.

Izdevumi (bruto) ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanai atbilstoši ekonomiskajām kategorijām, milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, izdevumi **kārtējiem maksājumiem ES budžetā un starptautiskajai sadarbībai** samazinājās par 7,7 milj. eiro jeb 43,0%. Izdevumu samazinājums skaidrojams ar izmaiņām ES politiku

2022.gada valsts budžeta izpilde

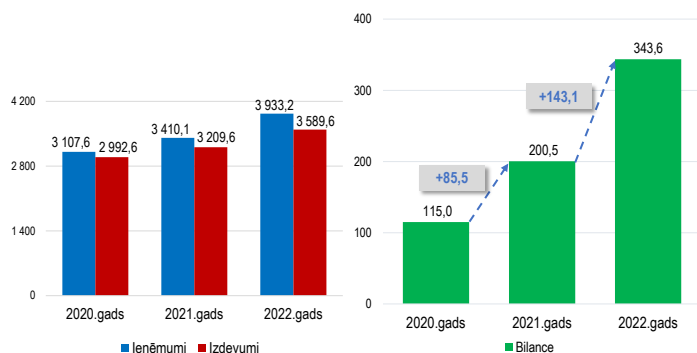
instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto un finansēto projektu un pasākumu īstenošanas gaitā.

Salīdzinot ar 2021.gadu, 2022.gadā izdevumi **kapitālajiem izdevumiem** samazinājās par 47,3 milj. eiro jeb 16,3%, kas galvenokārt saistīts ar daudzu pašvaldību un no valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu īstenoto projektu ieviešanas līgumu termiņu izbeigšanos 2021.gadā.

Valsts speciālais budžets

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumi 2022.gadā veidoja 3 933,2 milj. eiro, kas, salīdzinot ar 2021.gadu, ir par 523,1 milj. eiro jeb 15,3% vairāk, savukārt izdevumi bija 3 589,6 milj. eiro, kas ir par 380,0 milj. eiro jeb 11,8% vairāk.

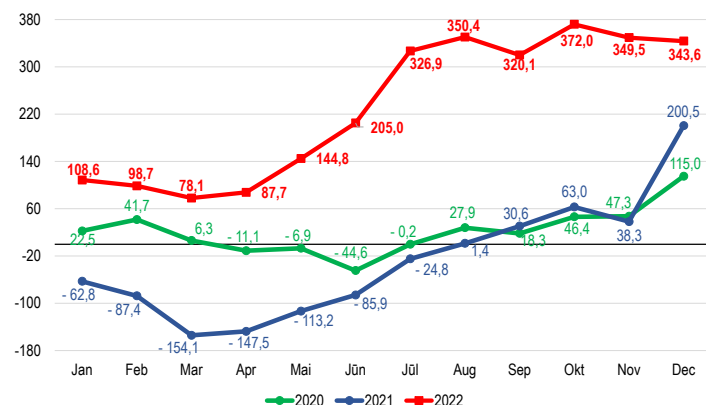
Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets kopā*, milj. eiro

* izslēdzot savstarpējos valsts sociālā budžeta transferus

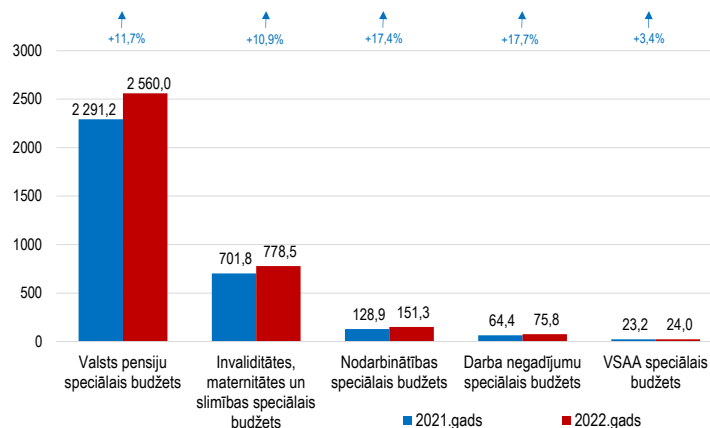
2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izdevumu pieaugumu galvenokārt ietekmēja pensiju, kā arī pabalstu/atlīdzību vidējo apmēru mēnesī palielināšanās saistībā ar 2022.gada 1.augustā ātrāk veikto indeksāciju, un pensiju/pabalstu/atlīdzību saņēmēju skaita palielināšanās, tai skaitā saistībā ar Covid-19 ietekmi.

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta finansiālā balance (bruto) uzkrājošās vērtībās, milj. eiro

2022.gadā valsts sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ieņēmumi pārsniedza izdevumus, veidojot valsts sociālās apdrošināšanas budžetā finansiālo pārpalikumu 343,6 milj. eiro apmērā. Saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2022.gadam" valsts sociālās apdrošināšanas speciālajā budžetā 2022.gadā tika plānots finansiālais pārpalikums 52,1 milj. eiro apmērā.

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets kopā*, milj. eiro un % izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu

* izslēdzot savstarpējos valsts sociālā budžeta transferus

2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, **valsts pensiju speciālajā budžetā** izdevumi palielinājušies par 268,8 milj. eiro jeb 11,7%, kas galvenokārt saistīts ar veikto pensiju indeksāciju 2022.gada augustā, kā rezultātā izraisot vecuma pensijas apmēra palielināšanos par 57,15 eiro vidēji mēnesī jeb 13,6%, pensijas apgādnieka zaudējuma gadījumā apmēra palielināšanos par 31,40 eiro vidēji mēnesī jeb 12,9%, kā arī ar pabalsta pensijas saņēmēja nāves gadījumā pārdzīvojušam laulātajam saņēmēju skaita palielināšanos par 94 personām vidēji mēnesī jeb 1,5% un pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanos par 10,38 eiro jeb 5,1 procentu.

Savukārt **invaliditātes, maternitātes un slimības speciālajā budžetā** izdevumi palielinājās par 76,7 milj. eiro jeb 10,9 procentiem. Izdevumi palielinājušies galvenokārt slimības pabalsta izmaksai par 44,4 milj. eiro jeb 14,7% saistībā ar pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanos par 8,21 eiro jeb 0,8% un pabalsta saņēmēju skaita palielināšanos par 3 549 personām vidēji mēnesī jeb 13,7%, tai skaitā saistībā ar Covid-19 ietekmi, invaliditātes pensijas izmaksai par 23,7 milj. eiro jeb 11,5% saistībā ar pensijas vidējā apmēra mēnesī palielināšanos par 26,61 eiro jeb 11,2% un pensijas saņēmēju skaita palielināšanos par 145 personām vidēji mēnesī jeb 0,2%, kā arī vecāku pabalsta izmaksai par 9,2 milj. eiro jeb 7,9% saistībā ar pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanos par 52,69 eiro jeb 11,0 procentiem.

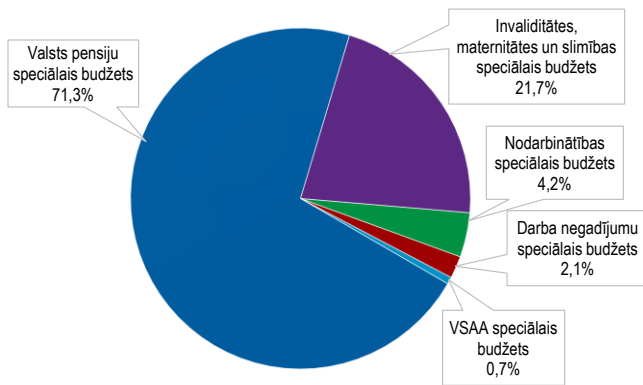
2022.gadā **nodarbinātības speciālajā budžetā** izdevumi, salīdzinot ar 2021.gadu, palielinājās par 22,4 milj. eiro jeb 17,4%, ko galvenokārt ietekmēja bezdarbnieka pabalsta saņēmēju skaita palielināšanās par 417 personām vidēji mēnesī jeb 1,3% un pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 51,79 eiro jeb 16,3 procentiem.

Darba negadījumu speciālajā budžetā izdevumi 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, pieauga par 11,4 milj. eiro jeb 17,7%, ko galvenokārt ietekmēja atlīdzības par darbspēju zaudējumu vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 43,15 eiro jeb 11,2% un atlīdzības saņēmēju skaita palielināšanās par 671 personu vidēji mēnesī jeb 5,8%, kā arī slimības pabalsta vidējā apmēra mēnesī palielināšanās par 109,48 eiro jeb 6,8% un pabalsta saņēmēju skaita palielināšanās par 49 personām vidēji mēnesī jeb 10,0 procentiem.

Savukārt **Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) speciālajā budžetā** izdevumi 2022.gadā, salīdzinot ar 2021.gadu, pieauga par 0,8 milj. eiro jeb 3,4 procentiem.

2022.gada valsts budžeta izpilde

Valsts sociālās apdrošināšanas speciālais budžets sadalījumā pa izdevumu veidiem*,
% no sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta izdevumiem kopā

* izslēdzot savstarpējos valsts sociālā budžeta transfertus

Vislielāko izdevumu daļu 2022.gadā valsts sociālās apdrošināšanas speciālajā budžetā veidoja valsts pensiju speciālais budžets 2 560,0 milj. eiro jeb 71,3% un otru lielāko daļu veidoja invaliditātes, maternitātes un slimības speciālais budžets 778,5 milj. eiro jeb 21,7 procentus. Nodarbinātības speciālais budžets veidoja 151,3 milj. eiro jeb 4,2%, savukārt darba negadījumu speciālais budžets – 75,8 milj. eiro jeb 2,1 procentu. Vismazāko izdevumu daļu 24,0 milj. eiro jeb 0,7% veidoja VSAA izdevumi, kas paredzēti, lai nodrošinātu sociālās apdrošināšanas budžeta administrēšanu, reģistrētu sociāli apdrošinātās personas un viņu iemaksas sociāli apdrošinātās personas kontos, kā arī lai sniegtu iedzīvotājiem sociālās apdrošināšanas pakalpojumus un individuālas konsultācijas par sociālās apdrošināšanas un sociālās palīdzības pakalpojumiem.